

For hele Perioden har den gennemsnitlige Stigning været ca. 52 pCt. i Hovedstaden og ca. 70 pCt. i Provinsbyerne, altsaa betydelig mere i Provinsbyerne end i Hovedstaden. Stigningen i Provinsbyerne er nu nogenlunde ens for store og smaa Byer, men Tallene viser, at Stigningen kom tidligst i de mindre Byer.

Inden for de tre Hovedstadskommuner viser Gentofte den stærkeste Stigning. For de enkelte større Provinsbyer, der i Tabellen er anført særskilt, er Forskellighederne dog væsentlig større. Lejen er steget stærkest i Odense og Esbjerg (83—84 pCt.), mindst i Aarhus og Helsingør (57—59 pCt.).

Det maa bemærkes, at da den høje Leje i de i de senere Aar opførte Ejendomme bidrager til at bringe den gennemsnitlige Leje i 1923 noget op, har Huslejestigningen i de gamle Lejligheder været noget mindre, end de anførte Tal angiver. Lejestigningen særskilt for de gamle Lejligheder kan for Tiden fra Februar 1916 til November 1923 anslaaes til ca. 44 pCt. i Hovedstaden og ca. 64 pCt. i Provinsbyerne.

I Løbet af den sidste Periode, for hvilken der foreligger Oplysninger, Tiden fra November 1922 til November 1923, er Lejen steget med ca. 5 pCt. i Hovedstaden og ca. 8 pCt. i Provinsbyerne. Ogsaa her er Stigningen altsaa stærkest i Provinsbyerne. Af de 10 største Provinsbyer har Odense den stærkeste Stigning i det sidste Aar, ca. 12 pCt., og Aarhus den mindste, ca. 4 pCt.

For de ca. 100 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser, for hvilke der foreligger Oplysninger om Lejens Størrelse for Tiden efter 1919, har Lejestigningen fra 1919 til 1923 været godt 40 pCt. mod ca. 30 pCt. for Hovedstaden og Provinsbyerne.

Medens Hovedstadskommunerne, straks da Husjelovgivningen begyndte, indførte Nævn og siden har benyttet Huslejeregulering i hele det Omfang, hvori de forskellige Love har tilladt det, var der mange Provinsbyer, navnlig af de mindre, der først forholdsvis sent indførte Huslejeregulering. Under Hensyn til denne Forskel imellem Hovedstadskommunerne og Provinsbyerne med Hensyn til Anvendelse af Huslejenævn m. v. viser alene de anførte summariske Tal for Huslejens Stigning for Hovedstaden og Provinsbyerne, henholdsvis ca. 52 pCt. og ca. 70 pCt. for Tiden fra 1916 til 1923, at Nævnene maa have bidraget meget væsentligt til at hæmme Huslejens Stigning.

En nærmere Undersøgelse til Belysning af Nævnenes Betydning i saa Henseende viser ogsaa inden for Provinsbyerne en ret betydelig Forskel i Lejestigning i de Byer, der har ophævet Nævnene, og i de Byer, der har bevaret Nævnene eller Kontrolforanstaltningerne. Denne Undersøgelse er foretaget særskilt for de *udlejede* Lejligheder.

Undersøgelsen viser, at Lejen i Tiden fra November 1922 til November 1923 er steget med 6—7 pCt. i de Byer, der havde beholdt Huslejeregulering (gennem Nævn eller ved Indførelse af Kontrolforanstaltninger), men med 14—15 pCt. i de Byer, i hvilke Nævnene, respektive Kontrolforanstaltningerne, var ophævet saa tidligt, at der var Mulighed for fra Oktober Flyttedag 1923 at gennemføre en ukontrolleret Lejeforhøjelse. Denne Forskel er saa meget mere bemærkelsesværdig, som Lejen i de sidste Byer ogsaa fra 1916 til 1922 var steget mere end i de Byer, der pr. Oktober 1923 havde beholdt Huslejeregulering. For hele Tidsrummet 1916—23 er Lejestigningen i de Byer, hvor Huslejen nu er givet fri, ca. 90 pCt., medens den i de Byer, der har bevaret Huslejekontrol, er ca. 66 pCt.

Af de ovenfor nævnte Tal for Lejestigningen i det sidste Aar: 6—7 pCt. i Byer med Regulering mod 14—15 pCt. i Byer, hvor Lejen er fri, kan man naturligvis ikke slutte, at Lejen ved en Ophævelse af al Kontrol i de Byer, i hvilke der endnu er Huslejeregulering, vil stige i samme Forhold som i de Byer, hvor Lejen allerede er givet fri.